

ข

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเรื่อง โรคเอดส์ในชุมชนแออัด
จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสาวอารีย์ ปันโพธิ์

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขงยุทธ	เปลี่ยนผดุง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตุลิต	ดวงสา	กรรมการ
อาจารย์ ดร.อุษา	ดวงสา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์และปัญหาเรื่อง โรคเอดส์ในชุมชนแออัด ความพร้อมของชุมชนแออัดในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่อง โรคเอดส์ และการพัฒนารูปแบบการดำเนินการเรื่อง โรคเอดส์ในชุมชนแออัด การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยกลุ่มตัวแทนชุมชนได้เข้าร่วมในทุกขั้นตอน ปรากฏการณ์จากการมีส่วนร่วมได้รับการบันทึกและวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุมชนแออัดมีความรู้ความเข้าใจต่อโรคเอดส์อย่างผิวเผิน และมีทัศนคติในทางลบ ต่อผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยและครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยไม่กล้าเปิดเผยตัว และบางคนพยายามฆ่าตัวตาย ในด้านพฤติกรรมทางสังคม คนในชุมชนมีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การดื่มสุรา การเที่ยวสถานเริงรมย์ การทดลองมีเพศสัมพันธ์ในหมู่วัยรุ่น การเปลี่ยนคู่นอนในกลุ่มคู่สมรส การไม่นิยมใช้ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์และการใช้สารเสพติดที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยง

2. กลุ่ม/องค์กรชุมชนแออัด ที่มีความพร้อมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านเอดส์ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชนรุ่นใหญ่ กลุ่มเยาวชนรุ่นเล็ก กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และกลุ่ม อสม. เพราะมีความเข้มแข็ง เสียสละ สนใจงานพัฒนาและมีความจริงจังในการแก้ไขปัญหานอกจากนี้แล้วองค์กร/กลุ่มยังมีเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรภายนอกชุมชน ทำให้ได้รับการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ช่างสารข้อมูล และการสนับสนุนด้านทรัพยากร กลุ่ม/องค์กรอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมายังขาดความพร้อมเพราะมีปัญหาด้านเวลา ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว และความขัดแย้งในชุมชน

3. รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคเอดส์ ใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ PRA และ A-I-C ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาด้านเอดส์ในชุมชน การวางแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคเอดส์ในชุมชน โดยใช้อาสาสมัครป้องกันเอดส์ซึ่งคัดเลือกมาจากตัวแทนกลุ่มย่อยต่าง ๆ ในชุมชน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคเอดส์ และการมีส่วนร่วมในการสรุปประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคเอดส์ในชุมชน รูปแบบดังกล่าวนี้สามารถสร้างความตระหนักแก่ชุมชนและนำไปสู่กิจกรรมการณรงค์ป้องกันและการดูแลผู้ติดเชื้อและผู้ป่วย โดยใช้อาสาสมัครจากกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนแออัดดำเนินการ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของกลุ่ม/องค์กรชุมชนในการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง

Thesis Title Development of an AIDS Interventions Model for Slum Communities, Chiang Mai Province

Author Miss Aree Panpho

M.Ed. Nonformal Education

Examining Committee

Assist.Prof.Yongyuth	Plianpadung	Chairman
Assist.Prof.Dr.Dusit	Duangsa	Member
Lecturer Dr.Usa	Duongsaa	Member

Abstract

The objectives of this reseasch are to study the HIV/AIDS situation and problems in a slum community and the potentials of the community in implementing HIV/AIDS prevention and control measures, as well as to develop a model of HIV/AIDS interventions in the community. This was a participatory action research, with community representatives participating in each step of the entire process. Such participation was documented and analyzed along with data obtained from observation and interviews. Key research findings are as follows:

1. Slum community member still had superficial knowledge and understanding about HIV/AIDS. Many of them still harboured negative attitudes towards people living with HIV/AIDS (PLHA) and their family. This was a key factor causing PLHA to shy away from disclosing their sero-status, and even driving some to try to commit suicide. With regards to social behaviours, on the other hand, many community members were engaged in risk behaviours which included drinking, frequenting entertainment places, teen sex, partner-swapping among married couples, unprotected sex, and drug use.

2. Community groups and organizations with potentials and readiness to conduct HIV/AIDS prevention and problem-solving activities consisted of community leaders, younger and older youth, savings group, and health volunteers, who were all strong, self-sacrificing, interested in development work, and earnestly wanting to solve problems. Besides, these groups and organizations also had good relationships with organizations outside the community, which enabled them to receive various kinds of support such as data and information, and material resources. Groups and organizations other than those already mentioned were not quite ready to engage in HIV/AIDS interventions because of problems with lack of time, economic conditions, family affairs, and conflicts in the community.

3. A model of HIV/AIDS interventions in the slum communities was developed. Participatory techniques such as participatory rural appraisal (PRA) and appreciation-influence-control (AIC) were used in

all stages of the process ranging from appraisal of AIDS problems in the community, to planning of HIV/AIDS prevention and problem-solving activities with volunteers recruited from representatives of all community groups and organizations, conducting the planned interventions, and eventual evaluation of the interventions.

Research findings showed the developed model of HIV/AIDS interventions could raise awareness on HIV/AIDS in the community and even led to participatory conduct of prevention and care activities of PHA by volunteers recruited from representatives of various community groups and organizations. The process proved to be an effective way of building up the capacity of community groups and organizations in solving the community problems by themselves.